

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ในอนาคตประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุทั้งชายหญิงที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ทั้งหมดจำนวน 503 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ "Taro Yamane" ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และที่ระดับความคลาดเคลื่อน ± 5 % ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือจำนวน 223 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานโดยการหาค่าสถิติทดสอบ t-test และ F-test และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแล้วสรุปผลเป็นความเรียงโดยผลของการวิจัยสามารถทำการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามกระบวนการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ สมรส อาชีพ รายได้ และลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า

1.1 ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยผู้สูงอายุเพศหญิงมีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 57.80 เพศชายมีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20

1.2 ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60 - 69 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 รองลงมาอายุ 70 - 79 ปีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 อายุ 80 - 89 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 และอายุ 90 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40

1.3 ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 รองลงมาเป็น หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10 และโสด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90

1.4 ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20 รองลงมามีอาชีพ เกษตรกรรม/ทำไร่ทำนา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 รับจ้างทั่วไป 40 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 และค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.90

1.5 ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 60.50 รองลงมารายได้ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 รายได้ 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 และรายได้ 20,001 ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90

1.6 ผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับลูก/หลาน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 รองลงมาอาศัยอยู่กับสามี/ภรรยา จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 อาศัยอยู่คนเดียว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 และอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และลักษณะการอยู่อาศัยสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 60 - 69 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสและไม่ได้ประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับลูก/หลาน

ตอนที่ 2 ความคาดหวังของผู้สูงอายุเมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราแล้ว จะให้บริการตามที่คาดหวังไว้ ทั้งหมด 7 ด้าน

ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.37,S.D.=.22)และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านศาสนา มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.53,S.D.=.36)และรองลงมาตามลำดับ คือด้านอาชีพะบำบัตมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.44,S.D.=.42)ด้านกายภาพบำบัต มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =4.43,S.D.=.48)ด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} =4.42,S.D.=.35)ด้านการแพทย์และอนามัยมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} .38,S.D.=.27)ด้านสังคมสงเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.33,S.D.=.33)และด้านฌาปนกิจ มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.04,S.D.=.49) และสามารถแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการแพทย์และอนามัย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.38, S.D.=.27)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสถานสงเคราะห์คนชรา ควรมีแพทย์มาตรวจรักษาโรคทั่วไป สัปดาห์ละ 1 ครั้งมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.71,S.D.=.72)และรองลงมาตามลำดับ คือเมื่อเจ็บป่วยสถานสงเคราะห์คนชราสามารถช่วยดูแลรักษาด้วยความรวดเร็วและปลอดภัยมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.70,S.D.=.55)สถานสงเคราะห์คนชรา ควรมีการจัดการเกี่ยวกับสุขอนามัย เช่น การทำความสะอาดที่พักอาศัย การกำจัดยุงและแมลงมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.61,S.D.=.72)เมื่อแพทย์ตรวจพบโรคที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง สถานสงเคราะห์คนชราสามารถส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลได้มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.55,S.D.=.64)เมื่อเจ็บป่วยสามารถเข้ารับการรักษาที่สถานสงเคราะห์คนชราโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})= 4.54,S.D.=.64)เมื่อเจ็บป่วยมีเจ้าหน้าที่ด้านการรักษาพยาบาลให้การดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.48,S.D.=.65)สถานสงเคราะห์คนชรา ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีฟรี ปีละ 1 ครั้ง โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.41,S.D.=.88) สถานสงเคราะห์คนชราควรจัดให้มีวิทยากรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ และแนะนำการใช้เวชภัณฑ์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.20,S.D.=1.09)สถานสงเคราะห์คนชรา ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพอนามัยมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.13,S.D.=1.02)สถานสงเคราะห์คนชรา ควรมีเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัยในการรักษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.06,S.D.=1.11)และสถานสงเคราะห์คนชรา ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้แข็งแรง เช่น กีฬาเปตอง,ปั่นจักรยาน,กายบริหาร,สวดมนต์มีค่าเฉลี่ย (\bar{X})=3.88,S.D.=1.19) ตามลำดับ

ด้านกายภาพบำบัด พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.43,S.D.=.48)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสถานสงเคราะห์คนชรา ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการใช้อุปกรณ์ในการทำกายภาพบำบัดที่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.50,S.D.=.03)รองลงมาตามลำดับคือ สถานสงเคราะห์คนชรา ควรมีการจัดโปรแกรมบำบัดรักษาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.48,S.D.=.96)สถานสงเคราะห์คนชราควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น การลดน้ำหนัก การบริหารความเครียด การโภชนาการ มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.45,S.D.=.85)สถานสงเคราะห์คนชรา ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมการออกกำลังกายที่เหมาะสมตามวัย มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.45,S.D.=.78)สถานสงเคราะห์คนชรา ควรมีอาคารสถานที่ในการทำกิจกรรม สะอาด ปลอดภัย อากาศถ่ายเทสะดวก มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.37,S.D.=1.04)และสถานสงเคราะห์คนชราควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่กายภาพบำบัดอย่างเพียงพอและอยู่ประจำที่สถานสงเคราะห์คนชรา มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.33,S.D.=.99) ตามลำดับ

ด้านสังคมสงเคราะห์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.33,S.D.=.33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อค่าเฉลี่ยสูงสุดคือควรมีสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาเป็นสัดส่วนและเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.54,S.D.=.82)รองลงมาตามลำดับ คือควรถัดให้มีการบริการติดต่อญาติหรือผู้อุปการะ ตามความประสงค์ของผู้สูงอายุ เช่น ทางโทรศัพท์ ทางจดหมาย หรือสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ และมีการจัดทำทะเบียนประวัติผู้สูงอายุทุกคนมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.53,S.D.=.73)ควรมีการบริการด้านกฎหมาย เช่น การทำพินัยกรรม สิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ การรับเบี้ยยังชีพ และการรับเงินสงเคราะห์มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.38,S.D.=.95)ควรถัดให้มีกองทุนสวัสดิการให้ผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.38,S.D.=.85)ควรมีนักสังคมสงเคราะห์ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา แก้ไขปัญหาแก่ผู้รับบริการให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ พร้อมทั้งเก็บความลับของผู้รับบริการเป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.35,S.D.=1.02)ควรถัดให้มี ปัจจัย 4 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต อย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.13,S.D.=1.01)และควรถัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตให้ผู้สูงอายุ เช่น การเล่นดนตรี การร้องรำทำเพลง งานฝีมือ มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.05,S.D.=1.26) ตามลำดับ

ด้านนันทนาการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.42,S.D.=.35)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือควรถัดให้มีสวนสาธารณะ สนามกีฬา สำหรับออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.53,S.D.=.73)รองลงมาตามลำดับคือควรถัดให้มีวิทยากรเป็นผู้นำในการออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.52,S.D.=.78)ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการให้ผู้สูงอายุ เช่น การแข่งขันกีฬาในร่ม ร้องรำทำเพลงต่าง ๆ ในโอกาสพิเศษมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.51,S.D.=.82)ควรมีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.43,S.D.=1.02) ควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานสงเคราะห์คนชรา มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.41,S.D.=.92)มีควรมีอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ สะอาด ปลอดภัย อากาศถ่ายเทสะดวกและควรถัดให้มีอุปกรณ์ที่ใช้ออกกำลังกายที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.38,S.D.=.98) ควรถัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ วันลอยกระทงวันขึ้นปีใหม่ มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.38,S.D.=.85)และควรถัดให้มีวิทยากรเป็นผู้นำในการออกกำลังกาย มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.31,S.D.=1.11) ตามลำดับ

ด้านศาสนา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.53,S.D.=.36)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ควรถัดให้มีกิจกรรมสวดมนต์ทุกเช้าและก่อนนอนมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.70,S.D.=.55)และรองลงมาตามลำดับ คือควรถัดให้มีกิจกรรมทางศาสนา เช่น การฟังเทศน์ การนั่งสมาธิ ทุกวันพระมีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.54,S.D.=.64)ควรถัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมทางศาสนาที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.48,S.D.=.65)และควรถัดให้มีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนาเช่น วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา มีค่าเฉลี่ย(\bar{X})=4.41,S.D.=.92)ตามลำดับ

ด้านอาชีพะบำบัด พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.44,S.D.=.42)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำยามว่าง และเหมาะสมกับความถนัดของผู้สูงอายุและตามความสมัครใจของผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.71,S.D.=.72)และรองลงมาตามลำดับ คือควรจัดให้มีการฝึกอาชีพ ให้กับผู้สูงอายุที่สนใจและต้องการฝึกอาชีพมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.55,S.D.=.64)ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และจัดหาตลาดจำหน่ายสินค้าหลังฝึกอาชีพแล้ว รวมทั้งจัดหางบประมาณสนับสนุนมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.41,S.D.=.88)และควรมีวิทยากรเพียงพอและมีความพร้อมในการจัดฝึกอบรมอาชีพมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.13,S.D.=1.02) ตามลำดับ

ด้านฉาปนกิจ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.04,S.D.=.49)และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ควรมีการประสานกับญาติ กรณีผู้สูงอายุเสียชีวิตเพื่อนำไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนามีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =.20,S.D=1.09)และรองลงมาตามลำดับคือควรมีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้สูงอายุที่เสียชีวิต ในเทศกาลสงกรานต์ทุกปีมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =4.06,S.D.=1.11)และควรมีการจัดฉาปนกิจและจัดพิธีกรรมทางศาสนาให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ไม่มีญาติมีค่าเฉลี่ย(\bar{X} =3.88,S.D.=1.19) ตามลำดับ

เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด 7 ด้าน ผลการวิจัย พบว่า

3.1 เพศที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาพรวมทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์และอนามัย ด้านกายภาพบำบัด ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านนันทนาการ ด้านศาสนา ด้านอาชีพะบำบัด ด้านฉาปนกิจ

พบว่า เพศที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ เพศหญิง รองลงมา คือ เพศชาย ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 อายุที่แตกต่างกัน มีคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ในภาพรวมทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์และอนามัย ด้านกายภาพบำบัด ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านนันทนาการ ด้านศาสนา ด้านอาชีพะบำบัด ด้านฉาปนกิจ

พบว่า อายุที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ อายุ 60 – 69 ปี รองลงมา คือ อายุ 70-79 ปี ทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามงาม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามงาม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ทั้งหมด 7 ด้าน ผลการวิจัย พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านศาสนา และรองลงมาตามลำดับ คือด้านอาชีพะบำบัด ด้านกายภาพบำบัด ด้านนันทนาการ ด้านการแพทย์ และอนามัย ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านอาชีพนกิจ สามารถแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านการแพทย์และอนามัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้สูงอายุมีความคาดหวังว่าเมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์แล้วควรมีแพทย์มาตรวจรักษาโรคทั่วไป สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่างๆซึ่งมักจะเกิดขึ้นได้ง่ายในผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านกายภาพ และด้านสุขภาพ เนื่องจากความชราดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวันที่ดีให้สามารถอยู่ในสังคมในยุคปัจจุบันได้อันจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างต่อเนื่องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีทับทิม (รัตนโกศล) พานิชพันธ์ (2534) ได้แบ่งความต้องการของผู้สูงอายุออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้ (อ้างใน สายสวาท เกตราสุวรรณ, 2542 : 32 - 33) ความต้องการทางกายและจิตใจ (Physical and psychological needs) เป็นความต้องการด้านพื้นฐานที่สุดในชีวิตมนุษย์ เพราะเป็นสิ่งที่ธรรมชาติของร่างกายต้องการเพื่อเสริมสร้างร่างกายให้ดำรงอยู่ได้ ความต้องการด้านร่างกาย ได้แก่ ความต้องการปัจจัย 4 คือ อาหาร เสื้อผ้าที่อยู่อาศัย และการรักษาพยาบาล ส่วนความต้องการด้านจิตใจเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นสัมผัสไม่ได้แต่รู้สึกได้ อาทิ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Security needs) โดยเฉพาะความต้องการด้านที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยปราศจากความวิตกกังวลหวาดกลัว และการมีสุขภาพกายและจิตที่ดีนอกจากนั้นยังมีความต้องการได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition needs) ซึ่งเป็นความต้องการที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมและครอบครัวความต้องการมีโอกาสก้าวหน้า (Opportunity needs) โดยเฉพาะในเรื่องความสำเร็จของการทำงานในบั้นปลายชีวิต

ด้านกายภาพบำบัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้สูงอายุมีความคาดหวังเมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์แล้วควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการใช้อุปกรณ์ในการทำกายภาพบำบัดที่ถูกต้องและจัดให้มีโปรแกรมบำบัดรักษาสุขภาพ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุเห็นว่าเมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อุปกรณ์ในการทำกายภาพบำบัดแล้วยังไม่มีความรู้ในการใช้อุปกรณ์ที่ถูกต้องจะเป็นอันตรายต่อร่างกายได้ และผู้สูงอายุส่วนใหญ่เมื่อชราภาพแล้วจะมีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวทางร่างกาย สาเหตุส่วนใหญ่จะเกิดจากการประกอบอาชีพในวัยทำงาน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ต้องใช้แรงงานมากและเมื่อถึงยามชราร่างกายจะทรุดโทรมอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา พวงท่าโก (2556) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมอันพึงประสงค์ของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจำเป็นเร่งด่วนที่สุดคือ สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย รองลงมาคือ สวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย สวัสดิการด้านการศึกษา สวัสดิการด้านนันทนาการ และสวัสดิการด้านความปลอดภัย

ด้านสังคมสงเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้สูงอายุมีความคาดหวังว่าเมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราแล้วควรมีสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาเป็นสัดส่วนและเหมาะสม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้สูงอายุเมื่ออยู่โดดเดี่ยวหรือถูกทอดทิ้ง จะมีปัญหาด้านภาวะจิตใจต้องการมีที่ปรึกษาเพื่อให้รู้สึกว่าตนเองไม่อยู่โดดเดี่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีทับทิม (รัตนโกศล)พานิชพันธ์ (2534) ได้แบ่งความต้องการของผู้สูงอายุออกเป็นด้านต่างๆดังนี้(อ้างใน สายสวาท เมตราสุวรรณ, 2542:32-33)ความต้องการการสนับสนุนจากครอบครัว (Family support) ผู้สูงอายุเมื่อถูกปล่อยให้อยู่โดดเดี่ยว หรือแยกตัวอยู่คนเดียว ขาดความมั่นคงทางอารมณ์และทางจิตใจรวมทั้งทางเศรษฐกิจ จึงต้องหันไปพึ่งการช่วยเหลือจากบุคคลหรือองค์การสังคมสงเคราะห์ภายนอกครอบครัว ดังนั้น ผู้สูงอายุจึงมีความต้องการสนับสนุนจากครอบครัวดั้งเดิมของตนควบคู่ไปกับการช่วยเหลือจากภายนอกครอบครัว ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มอาสาสมัคร องค์การภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การภาคเอกชนทั้งที่เป็นองค์การศาสนาและองค์การที่มีใช้ศาสนาก็ได้

ด้านทันตนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้สูงอายุมีความคาดหวังเมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราแล้วควรจัด สนามกีฬา ให้มีสวนสาธารณะ สำหรับออกกำลังกาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญในการรักษาสุขภาพของตนเอง ไม่ให้มีโรคภัยไข้เจ็บ ไม่เป็นภาระกับลูกหลาน ด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความสุขและมีสุขภาพแข็งแรง ด้วยการออกกำลังกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนยา สุริยานาย(2552) ได้ศึกษา เรื่อง การประเมินผลความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการทางกายภาพ เช่น การบำรุงร่างกายและออกกำลังกายมีมากเป็นอันดับแรก (PNI=0.3664) มีการตรวจสุขภาพและเผื่อระวังเป็นอันดับที่สอง(PNI=0.2984) ส่วนการมีเครื่องนุ่งห่มอย่างเพียงพอเป็นอันดับสุดท้าย(PNI=0.1324)

ด้านศาสนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ผู้สูงอายุมีความคาดหวังเมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราแล้วควรจัดให้มีกิจกรรมสวดมนต์ทุกเช้าและก่อนนอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเมื่อถึงวัยชราแล้วผู้สูงอายุมีความรู้สึกหึงพ้อใจ กับการทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา มีความเชื่อทางพระพุทธศาสนาและการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา โดยคิดว่าเมื่อได้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาแล้ว ชีวิตจะมีความสุข จิตใจสงบสุขไม่ขุ่นมัว

ด้านอาชีพว่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้สูงอายุมีความคาดหวังว่า เมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์แล้วควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำยามว่างและเหมาะสมกับความถนัดของผู้สูงอายุและตามความสมัครใจของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเมื่ออายุมากขึ้นร่างกายไม่สามารถจะทำงานหนักได้จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมยามว่างเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลไม่มีประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด กรกช สังขชาติ, 2538 ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของผู้สูงอายุ ดังนี้ การใช้เวลาร่าง ปัญหาจะเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่เคยทำงานนอกบ้าน เช่น ข้าราชการหรือผู้ที่ทำ ปัญหางานบริษัทเอกชน มักจะพบว่า หลังจากเกษียณอายุแล้วมีเวลาว่างมากเพราะไม่ต้องออกจากบ้าน จึงไม่ทราบว่า จะใช้เวลาทำอะไร ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและรู้สึกตนเองว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีประโยชน์ จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาผู้สูงอายุไทย พบว่าปัญหาการใช้เวลาร่างเป็นปัญหาสำคัญอันหนึ่งของผู้สูงอายุซึ่งเป็นสาเหตุของความเครียดและมีผลต่อสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและวัฒนธรรมนี้เอง ทำให้ผู้สูงอายุต้องประสบกับปัญหา และมีความต้องการที่แตกต่างไปจากประชากรกลุ่มอื่นๆ เช่นปัญหาทางด้านร่างกาย เนื่องจากระบบต่างๆ ของร่างกายเริ่มเสื่อมไปทำให้สุขภาพไม่แข็งแรงปัญหาทางด้านจิตใจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เช่น กังวลต่อความเจ็บป่วย หงุดหงิด หวาดระแวง เศร้าซึม ท้อแท้ และผลจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เช่น การสูญเสียหน้าที่การงาน การสูญเสียบุคคลใกล้ชิด เป็นต้น

ปัญหาทางด้านครอบครัว เช่น สมาชิกในครอบครัวแยกย้ายออกไปมีครอบครัวใหม่หรือออกไปทำงานนอกบ้าน ผู้สูงอายุต้องอยู่ตามลำพัง บางคนอยู่ร่วมกับบุตรหลานไม่ได้ ต้องเข้าไปอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชราปัญหาทางด้านสังคมที่เกิดขึ้น เช่น การขาดเพื่อนเนื่องจากเพื่อนฝูงตายไป ขาดสัมพันธภาพที่ดีกับคนต่างวัยความต้องการที่จะพึ่งพาตนเอง กล่าวคือต้องการดำเนินชีวิตอย่างปกติเหมือนคนอื่น ๆ สามารถคิดหรือทำอะไรได้อย่างอิสระไม่ต้องพึ่งพาคนอื่นนานที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการความรู้และประสบการณ์ใหม่ในสังคม เพื่อปรับตนเองให้เหมาะสมกับวัยและสิ่งแวดล้อม

ด้านฉาปนกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้สูงอายุมีความคาดหวังเมื่อมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์แล้วควรมีการประสานกับญาติ กรณีผู้สูงอายุเสียชีวิตเพื่อนำไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพังเพราะลูก หลาน ต้องย้ายถิ่นเพื่อประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว จึงต้องทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่โดดเดี่ยวเมื่อเสียชีวิตลงจึงมีความต้องการให้ติดต่อญาติให้ทราบเพื่อให้ญาตินำศพไปทำพิธีกรรมทางศาสนา

2.เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ทั้งหมด 7 ด้าน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ปัจจัยด้านอาชีพ พบว่า มีผลต่อความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ต่อด้านการแพทย์และอนามัย

ปัจจัยด้านลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า มีผลต่อความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ต่อด้านนันทนาการ

ปัจจัยด้านเพศ พบว่า ไม่มีผลต่อความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา

ปัจจัยด้านอายุ พบว่า ไม่มีผลต่อความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา

ปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส พบว่า ไม่มีผลต่อความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา

ปัจจัยด้านอาชีพ พบว่า ไม่มีผลต่อความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา

ปัจจัยด้านรายได้ พบว่า ไม่มีต่อความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา

3.แนวทางในการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร พบว่า ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร มีความคาดหวัง และมีความต้องการให้สถานสงเคราะห์คนชรา จัดให้มีการบริการ ด้านศาสนา โดยการจัดกิจกรรมสวดมนต์ทุกเช้าและก่อนนอน รองลงมา ตามลำดับคือ ด้านอาชีวะบำบัด โดยต้องการให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำยามว่างและเหมาะสมกับความถนัดของผู้สูงอายุและตามความสมัครใจของผู้สูงอายุ ด้านกายภาพบำบัด ผู้สูงอายุต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในการใช้อุปกรณ์ในการทำกายภาพบำบัดที่ถูกต้องและจัดให้มีโปรแกรมบำบัดรักษาสุขภาพ ด้านนันทนาการ ผู้สูงอายุต้องการควรมี สโมสรกีฬา และสวนสาธารณะ สำหรับออกกำลังกาย ด้านการแพทย์และอนามัย ต้องการให้มาแพทย์มาตรวจรักษาโรคทั่วไป สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ด้านสังคมสงเคราะห์ ต้องการให้มีสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาเป็นสัดส่วนและเหมาะสม ด้านฌาปนกิจ ควรมีการประสานกับญาติ กรณีผู้สูงอายุเสียชีวิตเพื่อนำไปประกอบพิธีกรรม ทางศาสนา

จากความคาดหวังของผู้สูงอายุที่คาดหวังจะได้รับการบริการของสถานสงเคราะห์คนชรา ทำให้ทราบว่าผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน มีความต้องการให้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราเกิดขึ้น เพราะผลการวิจัย พบว่าความคาดหวังของผู้สูงอายุภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับผลงานวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน: กลไกการดำเนินงานเพื่อความยั่งยืนพบว่าศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชนจะเป็นสถานที่สำหรับชุมชนในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพด้านสังคมด้านจิตใจและปัญญาสำหรับผู้สูงอายุและคนทุกวัยอย่าง บูรณาการเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริหารจัดการสวัสดิการในครอบครัวและชุมชน ให้สามารถจัดบริการและพัฒนาผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ดังนั้น การจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราจึงถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งที่สำคัญของรัฐที่จะต้องเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพราะสถานสงเคราะห์คนชราเป็นสถานที่ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนเนื่องจากมีฐานะยากจน ถูกทอดทิ้ง ไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู ไม่มีที่อยู่อาศัย ที่สำคัญสถานสงเคราะห์คนชรายังเป็นสถานที่แบ่งเบาภาระของครอบครัวผู้มีรายได้น้อย ยากจน ที่ไม่สามารถให้การเลี้ยงดูผู้สูงอายุได้ รวมทั้งเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม มิให้ผู้สูงอายุต้องเร่ร่อน ทำความเดือดร้อนแก่สังคม และทำให้ผู้สูงอายุคลายความวิตกกังวลว่าเมื่อชราภาพไม่สามารถประกอบอาชีพได้ยังมีสถานสงเคราะห์คนชราเป็นที่พึ่งในวาระสุดท้ายของชีวิต อีกทั้งยังถือเป็นอำนาจหน้าที่ของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชราให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความคาดหวังของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ทั้งหมด 7 ด้าน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1.ด้านการแพทย์และอนามัย ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่จัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุให้แข็งแรง เช่น กีฬาเปตอง, ปั่นจักรยาน, กายบริหาร, สวดมนต์
- 2.ด้านกายภาพบำบัด ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่กายภาพบำบัดอย่างเพียงพอและอยู่ประจำที่สถานสงเคราะห์คนชรา
- 3.ด้านสังคมสงเคราะห์ ควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตให้ผู้สูงอายุ เช่น การเล่นดนตรี การร้องรำทำเพลง งานฝีมือ
- 4.ด้านนันทนาการ ควรจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ วันลอยกระทง วันขึ้นปีใหม่ และควรจัดให้มีวิทยากรเป็นผู้นำในการออกกำลังกาย
- 5.ด้านศาสนา ควรจัดอาคารสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมทางศาสนาที่เหมาะสมและควรจัดให้มีการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา
- 6.ด้านอาชีพะบำบัด ควรมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และจัดหาตลาดจำหน่ายสินค้าหลังฝึกอาชีพแล้ว รวมทั้งจัดหางบประมาณสนับสนุนและควรมีวิทยากรเพียงพอและมีความพร้อมในการจัดฝึกอบรมอาชีพ
- 7.ด้านฌาปนกิจ ควรมีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้สูงอายุที่เสียชีวิต ในเทศกาลสงกรานต์ทุกปีและควรมีการจัดฌาปนกิจและจัดพิธีกรรมทางศาสนาให้กับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ไม่มีญาติ

8. นำผลการวิจัย การศึกษาความคาดหวังของผู้สูงอายุ ต่อการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา เสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน เพื่อประกอบการพิจารณาในการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน ไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีผู้ดูแล และไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้ โดยการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยอย่างต่อเนื่องถึงความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน เพื่อให้ทราบถึงความคาดหวังของผู้สูงอายุ อันจะนำไปสู่การจัดให้มีบริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

2. ควรมีการศึกษาถึงความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความคาดหวังของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงดิน อันสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเห็น ความหวัง ความต้องการ ที่หลากหลายที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้อยู่ดี กินดี และมีความสุขอย่างเท่าเทียมกัน